

tus Niese, som er født 1849 i Burg paa Femern og var Professor i Marburg. Han har til Iv. v. Müllers store Haandbog leveret en fortræffelig Oversigt over Roms Historie i Oldtiden; hans Hovedværk er *Geschichte der griechischen und makedonischen Staaten seit der Schlacht bei Chæronea*, 3 Bind (1893—1903), der er bygget paa meget grundige Studier, men i Fremstillingen noget tør og farveløs.

Kr. E.

Den amerikanske Historiker Henry Charles Lea, f. 1825, er død 24. Oktbr. 1909. Med stor Interesse omfattede han Kirke- og Kulturhistorie, og hans Hovedarbejder: *History of the inquisition of the middle ages*, 1—3, 1888, og *History of the inquisition of Spain*, 1—4, 1906—07 vurderes meget højt for deres Lærdom og har bragt meget nyt frem.

Medens der fra hele Danmarks Middelalder kun findes faa uægte eller forfalskede Diplomer, ere saadanne tilstede i enkelte andre Lande i saa rigt et Antal, at en Betragter i Nutiden kun kan se derpaa med største Forundring og Uhygge. Ilde berygtet er især Ærkebispedømmet Hamburg-Bremen for den Række af uægte Breve, som vedrøre det; Diplomerne fremtræde som Originaler, men ere falske, og en virkelig Original har enten slet ikke været udstedt, eller der er foretaget Ændringer i dens Text. Det viser sig desuden og bekræftes af det af Fritz Curschmann nylig udgivne grundige og omhyggelige Arbejde *Die älteren Papsturkunden des Erzbistums Hamburg. Eine diplomatische Untersuchung*. Hamburg u. Leipzig 1909, at disse Aktstykker ikke skyldes en enkelt Falskner, men at Brevene ere fabrikerede til forskellige Tider, nemlig først paa Ærkebisp Adalgars Tid (o. 900), derefter under Liawizo (o. 1010), saa under Liemar, da det gjaldt om at holde fast paa de nordiske Folk, som gjerne vilde følge Gregor VII's Tilskyndelse til et Frafald fra Bremen; senere lavedes der ved Tiden 1122 en halv Snes Diplomer, da man skulde gjenvinde Ærkesædets tabte Ret over Norden og det virkelig ogsaa lykkedes Adalbero at faa Pavens Godkendelse heraf; endelig o. 1132. Forf. udtaler med Grund, at

et uægte Diplom er lige saa godt en historisk Kilde som et ægte, kun kræver det en særlig indgaaende Behandling, og man maa være ham erkjendtlig for disse gennemtrængende Undersøgelser, der ledsages af 10 Tavler med Facsimiler fra de tolkede Breve og som indeholde mange nyttige Oplysninger om Stil, Sprog, Besegling osv., saa at Bogen kan tjene ethvert diplomatisk Studium. *Joh. Stp.*

Den unge forfatter Hugo Matthiessen har offentliggjort en kulturhistorisk skitse med titlen *Bøddel og Galgefugl* (Kbh., 1910). Forf. ejer noget af en digters ævne til at søge at genopleve de svundne tiders liv og færden, og udmaler i en farverig, om end stundom lidt søgt stil den uhygge, der hvilede over bøddelens person og håndværk. De enkelte træk i mosaikbilledet har han flittigt samlet sammen fra mange forskellige steder, idet han dog væsentlig holder sig til Norden og Tyskland; fraregnet to citater af aktstykker fra Fredericia rådstuearkiv bygger han udelukkende på trykte kilder, hvorved han ganske vist har lettet sig opgaven betydeligt, så meget mere som han har haft den fordel at kunne støtte sig til så fortræffelige enkeltskildringer af hidhørende eller nærbeslægtede æmner som f. eks. F. Dyrlands „Tatere og Natmandsfolk“, Vilh. Bangs „Mestermannen“ (Aarb. f. dansk Kulturh. 1893), og V. A. Sechers „Bidrag t. Kbh.'s Rets- og Kulturhistorie“ (i Hist. Meddelelser om Kbh. 1908). Forf. fremhæver med rette, at bøddelens skikkelse er fremmed for det gamle bondesamfund; han hører sammen med hele det strænge og håndfaste straffesystem, som fulgte med bykulturen i Middelalderen og hang sammen med vanskeligheden ved at håndhæve retsordenen i et så tætpakket og tildels sammenløbet samfund som det, der fandtes i datidens stæder. Virkningsfuldt skildrer forf., hvorledes bøddelen som samfundets udskud blev gjort til sydebuk for alle, og hvorledes han i grunden selv hørte hjemme blandt de „galgefugle“ han færdedes så meget iblandt. Når det alligevel efterhånden lykkedes ham at arbejde sig kendeligt op af pølen og tiltvinge sig en noget mere agtet samfundsstilling, så kan dette vel delvis, som forf. fremhæver, skyldes den overtroiske respekt, som hans person og virksom-